Tahreeke Islami Hind (Telugu)

ఇస్లామీయ ఉద్యమం

మూలం:

మౌలానా సద్రుద్దీన్ ఇస్లాహీ

అనువాదం:

ముహమ్మద్ నజీర్ అహ్మద్ ఖాన్ B.A,

TRUST

తెలుగు ఇస్లామిక్ పబ్లికేషన్స్ ట్రస్ట్ (రిజిష్టర్డ్)

సందేశభవనం, లక్కడ్‌కోట్, ఛత్తబజార్,

హైదరాబాద్-500 002. ఫోన్: 24564583

విషయ సూచిక

ముందు మాట 7

పూర్వరంగం 9

ఆత్యయిక ప్రేరణ 14

1) మిల్లత్ సమస్యలు 15

2) దేశ సమస్యలు 19

3) అంతర్జాతీయ సమస్యలు 23

ధ్యేయం 29

నిబంధనావళి వెలుగులో 29

1) ధర్మం అంటే కేవలం ఇస్లాం ధర్మమే 30

2) స్వచ్ఛమైన సైద్ధాంతిక విధానం 32

3) ధర్మావగాహన - దాని పరిధి 32

4) ఇఖామత్ (స్థాపన) - అంటే... 33

5) అంతిమ లక్ష్యం - పరమార్థం 34

6) ప్రాపంచిక సాఫల్యానికి పూచి 35

7) వాంఛనీయ ప్రమాణాలు 37

సంబోధితులు 38

సర్వతోముఖ సందేశం 38

స్వాభావిక విభజన 39

1) ముస్లింల ఉద్యమ ప్రాధాన్యత 40

(2) ముస్లిమేతరులు - ఉద్యమ ప్రాధాన్యత 43

సందేశ విధానం 47

సందేశ మౌలిక గుణం 47

ప్రత్యక్ష సందేశ విధానం 48

సూత్రప్రాయమైన పద్ధతులు	48
ప్రయోజనకర విధానం	53
కార్యాచరణ విధానం	57
ఆచరణా విధాన ప్రాముఖ్యత	57
కార్యాచరణకు పునాది దివ్యఖుర్ఆన్- ప్రవక్త విధానం	57
నీతి-నిజాయితీ తప్పనిసరి	59
శాంతియుత, నిర్మాణాత్మక వైఖరి	61
మతతత్వం- వర్గ సంఘర్షణలకు దూరం	62
ప్రచారం, ఉపదేశ విధానమే ఆధారం	64
సామూహిక వ్యవస్థ	65
సామూహిక వ్యవస్థ - దాని ఆవశ్యకత	65
కార్యాచరణ విధానం	67
1) ఉద్యమ సభ్యత్వం	67
2) సామూహిక వ్యవస్థ రూపురేఖలు	72
జమాఅత్ వ్యవస్థలో సలహా సంప్రదింపులు	74
క్రమశిక్షణ	77
సభ్యుల శిక్షణ	79
శిక్షణ అంటే అర్థం	79
అసలు ఉద్దేశం	80
ఆచరణాత్మక శిక్షణా వ్యవస్థ	82
కావలసిన ప్రమాణం	86
సామూహిక వ్యవస్థ ప్రక్షాళన	80
ఇస్లామీయ ఉద్యమం - నేటి సామాజిక వ్యవస్థ	89
ముఖ్య ప్రశ్న	89
ఈనాటి రాజకీయ వ్యవస్థ యొక్క సైద్ధాంతిక పునాదులు	89

ఇస్లామ్ మౌలిక రాజకీయ సిద్ధాంతాలు 91
ఇస్లామీయ ఉద్యమ దృష్టిలో నేటి వ్యవస్థకు ఉన్నత స్థానం 93
స్వచ్ఛంద సహకారం తగదు 94
దేశ చట్టాలకు క్రియాత్మకంగా కట్టుబడటం 97
ప్రస్తుతమున్న వ్యవస్థకు విరుద్ధంగా పోరాట విధానం 99

వ్యతిరేక పవనాలు 101
వ్యతిరేకత అనివార్యం 101
మూల కారణాలు 102
అ) సామాన్యంగా ప్రబలివున్న కారణాలు 103
ఆ) ప్రత్యేక పరిమిత తరహా కారణాలు 105
వ్యతిరేకతల నుండి బయట పడవలసిన ఆవశ్యకత 111
ఖుర్ఆన్ మార్గదర్శక సూత్రాలు 111
వ్యతిరేకతలకు జవాబుగా ఉద్యమ వైఖరి 113

ముస్లిం సమాజానికి-దేశానికి చెందిన సమస్యలు 120
సమస్యలు – ఉద్యమం 120
సమస్యలు అనూహ్యం కావు 121
ప్రాధాన్యతా క్రమంలో సమస్యల విభజన 123
1) అత్యంత ప్రధాన సమస్యలు 124
ఆచరణాత్మక ప్రణాళిక 132
2) ఇతర సమస్యలు 140
3) సామాజిక న్యాయంతో ముడిపడి ఉన్న సమస్యలు 140
4) నైతిక నిర్మాణానికి సంబంధించిన సమస్యలు 140

ఇస్లామీయ ఉద్యమం- ముస్లిం సమాజ ఐక్యత 150
ఉద్యమ వ్యవస్థ తీరుతెన్నులు 150
ఫికహ్ గురించి విశాల దృక్పథం 153
వర్గ ఆవిర్భావానికి కాదు – ఐక్యత కోసం సందేశం 156

రూపురేఖలు 158
దైవప్రవక్తల జీవిత విధాన సంపూర్ణ అనుసరణ 158
దైవప్రవక్తల సందేశం 159
దైవప్రవక్తల సందేశ స్వరూపం 161
1) బహు దైవారాధకులు, దైవ తిరస్కారుల మధ్య 161
(2) గ్రంథవహుల విషయంలో 171
3) ఏకకాలంలో దైవతిరస్కారులు - గ్రంథవహుల మధ్య 177
4) అంతిమ ప్రవక్త ముహమ్మద్ (స) కార్యాచరణ విధానం 178

భారత ఇస్లామీయ ఉద్యమ కార్యాచరణ విధానం 183
1) సందేశ పరిచయమే కీలకం 184
2) ప్రస్తుత వ్యవస్థపై విమర్శ 186
3) ఆధారాలు, నిదర్శనాల భాష 186
4) మృదు సంభాషణా విధానాన్ని అవలంబించడం 186
5) నిక్కచ్చిగా మాట్లాడటం 186
6) సందేశ ప్రదాన బాధ్యత ప్రతి సభ్యునిపై ఉంది 187
7) సామూహిక వ్యవస్థ 187
8) సభ్యుల శిక్షణ 187
9) సంస్థ ప్రక్షాళన 188
10) ముస్లిం సముదాయపు ముఖ్య సమస్యలపై దృష్టి 188
11) దేశ సమస్యలపై దృష్టి 188
12) ఇతర సంస్థలతో సహకారం 189
13) సముచిత సమయంలో ఎన్నికలలో పాల్గొనడం 189

ముందు మాట

భారత ఇస్లామీయ ఉద్యమం ప్రసిద్ధి చెందిన పురాతన ఉద్యమం. ఈ ఉద్యమం గత 30 సంవత్సరాల నుంచి ధర్మసంస్థాపన కోసం కృషి చేస్తోంది. ఈ ఉద్యమం ఆగస్టు 31, 1941లో ఆరంభమైంది. ఈనాడు ఈ ఉద్యమ సందేశం ఇంచుమించు అన్ని ప్రాంతాలకు విస్తరించింది. సుదీర్ఘ కాలగమనంలో ఉద్యమం తన ముఖ్య విధానాలను, ఆశయాలను అన్ని కోణాల నుంచి నిరంతరం విశదీకరిస్తూ వస్తోంది. ఈ రెండు కారణాల దృష్ట్యా ఈ ఉద్యమం పట్ల తప్పకుండా అందరికీ అవగాహన కలగాల్సింది, విద్యావంతులకు అదో 'తెరిచిన గ్రంథం' కావాల్సింది. కాని వాస్తవ పరిస్థితి అలా లేదు. కొంతమేరకు అది తన ప్రత్యేక విశిష్టతల వల్ల – అధికంగా ఇతరుల అశ్రద్ధవల్ల, ఈనాటి వరకు చాలామంది కోసం అది "మూసిన గ్రంథం"లాగే వుంది. లేదా వారి ముందు దాని ప్రస్తావన వచ్చినప్పుడు, అసంపూర్ణంగా, వాస్తవాలకు భిన్నంగా ప్రస్తావన వస్తుంది. ఇలాంటి పరిస్థితిలో, ఉద్యమాన్ని అర్థం చేసుకునేందుకు అవసరమైన సమాచారమంతా, ఒకేచోట సునాయాసంగా లభించడానికి, దాన్ని వాస్తవ స్వరూపంలో పరిచయం చేయడానికి, ఉద్యమానికి చెందిన అన్ని విషయాలను, సమస్యలను, సవివరంగా విశదీకరిస్తూ సమగ్రమైన ఒక పుస్తకాన్ని ప్రచురించాల్సిన ఆవశ్యకత ఏర్పడింది. ఈ పుస్తకం ఈ ముఖ్య ఉద్దేశంతోనే రచించబడింది. దీని పఠనానంతరం ఉద్యమానికి చెందిన మౌలిక సమస్యలు తెలుస్తాయి.

ఇస్లామీయ ఉద్యమం గురించి ముఖ్యమైన పరిజ్ఞానాన్ని సవివరంగా పొందడానికి ప్రజలకు ఈ పుస్తకాన్ని అందించడం జరిగింది. ఇదే దీని అసలు

ఉద్దేశం. కాబట్టి స్వాభావికంగా, పాక్షికమైన, సాపేక్షికమైన విషయాల జోలికి పోకుండా కేవలం సూత్రప్రాయమైన విషయాలనే ప్రస్తావించడం జరిగింది. ఎందుకంటే పాక్షికమైన విషయాల జోలికి పోతే అనవసరంగా విషయాన్ని పొడిగించినట్లే అవుతుంది. విధానపరమైన ముఖ్య విషయాలను వివరంగా తెలుసుకున్న తర్వాత, పాక్షికమైన విషయాల గురించి ఇస్లామీయ ఉద్యమ దృక్పథం, ఆలోచనా విధానం దానంతట అదే తెలిసిపోతుంది.

'ఉద్యమ కార్యాచరణ'పై చర్చ అనేక కారణాలవల్ల ప్రత్యేకతను సంతరించుకుంది. దాన్ని నిర్ధారించడం ఒక క్లిష్ట సమస్యగా ఉండేది. ఈ రోజుల్లో "ఇఖామతే దీన్" (ధర్మసంస్థాపన) ధ్యేయం కేవలం ఒక పవిత్ర జ్ఞాపకార్థంగా మిగిలి ఉండగా, దాని కార్యాచరణపై సామాన్య ప్రజలు సరియైన అవగాహనకు ఎలా రాగలరు? కాబట్టి ఈ విషయంలో, గత చరిత్రలోకి వెళ్ళి ప్రవక్తలు ఆచరించిన విభిన్న కార్యాచరణ విధానాలను క్రోడీకరించి, వాటిని నేటి పరిస్థితుల్లో ఉద్యమం అనుసరించదగిన 'కార్యాచరణను' విశదపర్చడం జరిగింది. తద్వారా అది సరియైనదని, సమంజసమైనదని ప్రతి వ్యక్తికి నమ్మకం కల్గుతుంది.

- సద్రుద్దీన్ ఇస్లాహి
ది. 19-01-1970.

భారత ఇస్లామీయ ఉద్యమం

(జమాఅతె ఇస్లామీ హింద్)

పూర్వరంగం

ఇస్లాం ధర్మాన్ని హెచ్చుతగ్గులు లేకుండా సంపూర్ణంగా స్థాపించడానికి, మనిషి అంతరంగాన్నే కాకుండా, బాహ్యజీవితాన్ని సహితం ఇస్లాం విధానాలకు అనుగుణంగా తీర్చిదిద్దడానికి, ఈ దేశంలో ఆవిర్భవించిన ఉద్యమమే "భారత ఇస్లామీయ ఉద్యమం". ఈ ఉద్యమ లక్ష్యం– అది సాధించ తలపెట్టిన కార్యాల దృష్ట్యా– ఆ పేరే దానికి సముచితమైనది, సమంజసమైనది. ఒకవేళ ఈ ఉద్యమ లక్ష్యం సంకుచితమై, దాని కార్యకలాపాలు 'ఇస్లాం ధర్మం'లోని కొన్ని నియమాలకు మాత్రమే పరిమితమై ఉంటే నిస్సందేహంగా దానికి ఆ పేరు పెట్టడం అతిశయోక్తిగా పరిగణించబడేది. అట్టి స్థితిలో దానికాపేరు ఒక అభూత కల్పనగా భావించినా తప్పు కానేరదు. వాస్తవానికి ఈ ఉద్యమం ఇస్లాం ధర్మంలోని కొన్ని సిద్ధాంతాలకే కాక - దాని సంపూర్ణ స్వరూపాన్ని ప్రజలకు పరిచయం చేసి, దాన్ని స్థాపించడమే ధ్యేయంగా పెట్టుకున్నందుకు, దానికి 'ఇస్లామీయ ఉద్యమం' అని పేరు పెట్టడం సముచితమే కాదు, తప్పనిసరి అయిపోయింది. అది కాకుండా మరే పేరు పెట్టినా దాని వాస్తవ స్వరూపాన్ని ఖచ్చితంగా ప్రతిబింబించేలా ఉండేదికాదు. అప్పుడు ఈ ఉద్యమానికి ఇస్లామీయ ఉద్యమం అని పేరెందుకు పెట్టలేదనే ప్రశ్న తలెత్తేది.

వాస్తవ పూర్వరంగం:

అల్లాహ్ ముస్లిం సమాజాన్ని ఉనికిలోకి తెచ్చి ఇస్లాం ధర్మాన్ని పరిచయం చేయటానికి, వారికి అప్పగించిన బృహత్తర బాధ్యత వల్లనే ఈ ఉద్యమం

ఉనికిలోకి వచ్చింది. వాస్తవానికి దీని మూలాలు, మానవ జన్మ– అతని ధర్మంతో ముడిపడి ఉన్నాయి. అవి ఎంత పురాతనమైనవో, ఇదీ అంతే పురాతనమైనది. ఈ ఉద్యమానికి మూలమైన దివ్యఖుర్ఆన్, మానవాళి పుట్టుక– దాని పరమార్థం గురించి మౌలిక వాస్తవాలను తెలియపర్చింది. వాటిని ఈ దిగువ పేర్కొనటం జరిగింది: ఏకాగ్రతతో గమనించండి.

1) మానవుడు కేవలం తన సృష్టికర్త–ప్రభువు–పోషకుడు–పాలకుడిని మాత్రమే ఆరాధించాలి.

> **"నేను జిన్నాతులనూ, మానవులనూ నా ఆరాధన కొరకు తప్ప మరి దేనికొరకూ సృష్టించలేదు."** ***(జారియాత్–56)***

2) ఆరాధనా విధానము, దాని అత్యుత్తమ పరిజ్ఞానం, స్వతహాగా తెలుసుకోవడం మనిషికి సాధ్యం కాదు. తెలుసుకోవలసిన క్లిష్టతరమైన బాధ్యత అతనిపై మోపబడలేదు. ఈ అవసరాన్ని తీర్చడం, కరుణామయుడైన ప్రభువుకే సాధ్యం. అందుకే ఇతర మానవీయ అవసరాలతోపాటు ఈ బృహత్తర అవసరాన్ని కూడా అతడే తీర్చాడు.

> **"నిస్సందేహంగా మార్గాన్ని చూపెట్టవలసిన బాధ్యత మాపై ఉన్నది."** ***(అల్లైల్–12)***

మానవుని కోసం గాలి,నీరు,వెలుతురు, ఆహారము, వస్త్రముల లాంటి భౌతిక అవసరాలను సమకూర్చడంలో అలసత్వం వహించని సృష్టికర్త– అతని నైతిక, ఆధ్యాత్మిక అవసరాలను తీర్చడంలో అలసత్వం వహిస్తే అది అతని సమయస్ఫూర్తికి, కరుణ కటాక్షాలకు శోభాయమానంగా ఉండేదికాదు. కాబట్టి మొట్టమొదటి మానవునికి 'ఆరాధన' సరియైన పరిజ్ఞానాన్ని ప్రసాదించి ఈ ధరణిపై పంపడం జరిగింది.

> **మేము ఇలా ఆదేశించాము:"మీరంతా ఇక్కడినుండి దిగిపోండి. ఆ తర్వాత నా వద్దనుండి ఏదయినా మార్గదర్శకత్వం మీకు అంది నప్పుడు, నా మార్గదర్శకత్వాన్ని అనుసరించే వారికి ఏ భయమూ కలగదు. వారు దుఃఖించే సందర్భమూ రాదు."** ***(అల్ బఖర: 38)***

ఈ పరిజ్ఞానాన్నే అల్లాహ్ ధర్మం అంటారు.

3) ఈ ధర్మం కేవలం ఆదిలో ఒకసారి మాత్రమే మానవునికి ప్రసాదించబడలేదు. అవసరాన్నిబట్టి అనేక పర్యాయాలు ప్రసాదించబడింది. వివిధ దేశాలలో, విభిన్న జాతుల మధ్య ప్రభవింపజేయబడింది.

"హెచ్చరిక చేసే వాడెవ్వడూ రాని సముదాయం ఏదీ లేదు."

(ఫాతిర్-24)

ఈ ధర్మాన్ని సంక్షిప్తంగా గాని, సవివరంగా గాని విశదీకరించే ప్రయత్నంలో పాక్షిక, సాపేక్షిక విషయాల అవగాహనలో అభిప్రాయ భేదాలున్నప్పటికీ, మౌలిక విషయాలలో మాత్రం భేదాభిప్రాయాలు లేవు.

"ఆయన నూహ్ ప్రవక్తకు ఆజ్ఞాపించిన ధర్మాన్నే నీకు కూడా నిర్ణయించాడు. దానినే (ముహమ్మద్(స)) ఇప్పుడు నీవైపుకు మేము వహీ ద్వారా పంపాము; దానినే మేము ఇబ్రాహీమ్‌కు, మూసాకు, ఈసాకు బోధించాము; ఈ ధర్మాన్ని స్థాపించండి అని. దానిని గురించి విభేదాలకు లోనుకాకండి అని తాకీదు చేస్తూ." ***(అష్ షూరా-13)***

4) ఈ పరిజ్ఞానము, ఈ ధర్మమే 'ఖుర్ఆన్' రూపంలో అవతరించగా, దానికి 'ఇస్లాం' అనే పేరును ఆమోదించడం జరిగింది."

"ఇస్లాంను మీ కొరకు మీ ధర్మంగా ఆమోదించాము." (అల్ మాఇద-3)

ఈ విధంగా తన నైజం, మౌలిక ఆదేశాల రీత్యా ఎల్లప్పుడు మానవుల కొరకు అవతరించిన ధర్మం 'ఇస్లాం' మాత్రమే అని తెలుస్తోంది. మరోవిధంగా చెప్పాలంటే, ఆది నుంచి అంతం వరకు సర్వలోక ప్రభువైన అల్లాహ్ తరఫునుండి వచ్చిన ధర్మాలన్నీ, వాటి పేర్లు వేరైనా, భాషలు వేరైనా, విభిన్న స్వరూపాలలో అవి ఉన్నప్పటికీ, తమ ఆధ్యాత్మికత, వాస్తవికత, విధి, విధానాల దృష్ట్యా వాస్తవంగా అవి 'ఇస్లాం' ధర్మాలే.

5) దివ్యఖుర్ఆన్, ఇస్లాం ఈ మార్గదర్శక క్రమంలో చిట్టచివరిది.

"కాని ఆయన అల్లాహ్ యొక్క ప్రవక్త, దైవప్రవక్తల పరంపరను సమాప్తం చేసే చివరివారు." ***(అల్ అహ్‌జాబ్-40)***

ఇక ఈ ధర్మం శాశ్వతమైనది. యావత్తు ప్రపంచం కొరకు ఉద్భవించింది. దీని తర్వాత మరో ధర్మం రాదు.

"(ప్రవక్తా!) మేము నిన్ను సర్వమానవులకు శుభవార్తను ఇచ్చేవాడుగా, హెచ్చరిక చేసేవాడుగా నియమించి పంపాము." *(సబా-**28**)*

అది ప్రభవింపజేయబడినప్పటి నుండి ఈ ప్రపంచపు చివరి ఘడియ వరకు సర్వమానవాళికి సన్మార్గాన్ని చూపించే ఏకైక ధర్మం ఇదే. ముక్తిని ప్రసాదించేదీ ఇదే.

"ఈ విధేయతా (ఇస్లామ్) విధానాన్ని కాక మరో విధానాన్ని ఎవరైనా అవలంబించగోరితే అతని ఆ విధానం ఎంతమాత్రం ఆమోదించడం జరగదు. ఇంకా పరలోకంలో అతడు నిష్ఫలుడవుతాడు, నష్ట పోతాడు." ***(ఆలి ఇమ్రాన్-85)***

6) ఏ 'ఆరాధన' కోసం మానవుడు సృష్టించబడ్డాడో దాని సరియైన క్రియాత్మక పద్ధతి ఏమిటంటే, దైవధర్మాన్ని విభజించకుండా, ఏ ఆదేశాన్ని విడనాడకుండా సంపూర్ణంగా ఆచరించడం. ఈ అర్థమే సరియైనది. ఎల్లప్పుడు ఆమోదించబడింది. జ్ఞానపరంగానూ సరితూగుతుంది. ఈ ధర్మం వచ్చినప్పుడల్లా ఆనాటి సామాజిక పరిస్థితులను బట్టి సంపూర్ణ జీవితానికి అవసరమైన విశిష్ట ఆదేశాలను తీసుకొనివచ్చింది. కాబట్టి జీవితపు అంతర్-బాహ్య విషయాలను, వ్యక్తిగత, సామాజిక రంగాలన్నింటినీ దాని ఆదేశాలకు అనుగుణంగా తీర్చి దిద్దుకోవాలి. ఈ సంపూర్ణ అనుసరణనే దివ్యఖుర్ఆన్ 'ధర్మసంస్థాపన'గా అభివర్ణించింది.

"ఆయన నూహ్ ప్రవక్తకు ఆజ్ఞాపించిన ధర్మాన్నే నీకు కూడా నిర్ణయించాడు. దానినే (ముహమ్మద్(స)) ఇప్పుడు నీ వైపునకు వహీ ద్వారా పంపాము; దానినే మేము ఇబ్రాహీమ్‌కు, మూసాకు, ఈసాకు బోధించాము - ఈ ధర్మాన్ని స్థాపించండి అని. దానిని గురించి విభేదాలకు లోనుకాకండి అని తాకీదు చేస్తూ."

(అష్ షూరా-13)

ఈ విశ్లేషణ వల్ల తెలిసిన వాస్తవమేమిటంటే- అల్లాహ్ ఏ యుగంలోనైనా ఏ మానవ సముదాయానికైనా తన ధర్మాన్ని ప్రసాదించినప్పుడు, ఆ ధర్మాన్ని సంపూర్ణంగా వారి జీవితాలలో స్థాపించాలని కోరుకున్నాడు. దానిపై స్థిరంగా ఉండాలని ఆదేశించాడు. మానవుడు ఖచ్చితంగా అలా చేస్తేనే అందరిలాగే తన జీవిత పరమార్థమైన 'ఆరాధన' హక్కును నెరవేర్చినవాడౌతాడు.

7) చిట్టచివరగా వచ్చిన ఈ దైవధర్మం (ఖుర్ఆన్-ఇస్లాం) బృహత్తరమైన రెండు బాధ్యతలు తన అనుయాయులపై మోపింది. ఈ ధర్మాన్ని పూర్తిగా తమ జీవితాలలో స్థాపించి, స్థిరపరచడమే కాకుండా తోటి మానవుల వరకు దీన్ని చేరవేసి, దీని సత్యశీలత, ఆవశ్యకతను తెలియపర్చాలి. దీన్ని స్వీకరించడానికి వారిని సమాయత్తపర్చాలి. ఇలా యావత్తు ప్రపంచంలో దీన్ని స్థాపించడానికి నిర్విరామంగా కృషి చేయాలి.

> **"ఈ విధంగా మేము మిమ్మల్ని ఒక 'మధ్యస్థ సముదాయం'గా చేశాము, తద్వారా మీరు సకల మానవాళిపై సాక్షులు కాగలగాలని, దైవసందేశహరుడు (ముహమ్మద్-స) మీపై సాక్షి కాగలగాలని."**
>
> ***(అల్ బఖర-143)***

అంటే ఈ అనుయాయులపై గత ఉమ్మత్‌లకు ఉన్న ధర్మ ఆచరణా బాధ్యతే కాక- గత ప్రవక్తల వలే ప్రచార బాధ్యతలు కూడా ఉన్నాయన్నమాట!

ఈ రెండు బాధ్యతలను నెరవేర్చడం ఈ ఉమ్మత్ యొక్క ప్రథమ, అంతిమ లక్ష్యం. ఇదే దాని జీవితపు ఏకైక విధి. మానవుడు దేనికొరకు సృష్టించబడ్డాడో ఆ ఆరాధన ఇదే.

ఈ మౌలిక వాస్తవాలను దృష్టిలో ఉంచుకోండి-మానవులందరిలో దీని ఆచరణ, స్వీకరణ ఎంతవరకు ఉందో గమనిస్తే వాస్తవ పరిస్థితులు కడు విచిత్రంగా, విషాదకరంగా ఉన్నట్లు కనిపిస్తుంది. ఇతర మతస్తులు, సముదాయాల గురించి ఏమి చెప్పగలం? వాళ్ళకు ఈ సత్యాలు ఏమాత్రం తెలియవు. స్వయానా ధర్మ సంస్థాపనార్థం ఉనికిలోకి తేబడిన 'ఉమ్మతె ముస్లిమా'లో కూడా ఈ సత్యపరిజ్ఞానం, వ్యక్తిగతంగా దానిపై ఆచరణ, అడుగంటిపోవడం దిగ్భ్రమకు

గురి చేస్తుంది. అది తనను తాను విస్మరించినట్లనిపిస్తుంది. మానవాళికి సత్యధర్మాన్ని తెలియపర్చి వారి జీవితాలను పునీతం చేయవలసిన బాధ్యతను మరిచిపోవడమేగాక, స్వయాన వారి జీవితాలే అంధకారంలో మునిగి పోయాయి. ముఖ్యంగా దాని సామాజిక సమస్యలలో, ఈ సత్యధర్మ కాంతి చాలా అరుదుగా ప్రసరిస్తోంది. అందువల్లనే దానిని చూసిన వారెవరూ అది ఒక ప్రత్యేక ఆశయం కలిగినదని లేదా ప్రపంచంలో ఉన్న ఇతర జాతుల మాదిరిగా అదొక సామాన్యజాతి కాదు అని భావించరు. నిస్సందేహంగా ఈ పరిస్థితులన్నీ ఇస్లాం అనుయాయులు నేరస్తులని నిరూపిస్తున్నాయి. ఎలుగెత్తి ఇలా చెబుతున్నాయి:

ఇస్లాం, ఖుర్‌ఆన్‌ను ఆచరించే వాళ్లమని సగర్వంగా చెప్పుకొనే ఓ ముస్లిం లారా! మిమ్మల్ని మీరు తెలుసుకోండి, దైవధర్మస్థాపన మీ బాధ్యత. దానిని నెరవేర్చటానికి తిరిగి అంకితమైపోండి. అదే ఈ లోకంలో మీ జీవిత లక్ష్యం. దానిని విడనాడడం వల్లనే తరతరాలుగా మీ అస్తిత్వం అర్థరహితమైపోయింది. ఈ పిలుపుకు, ఇతర దేశాల ముస్లింల వలెనే ఈ దేశ ముస్లింలలోనూ కొందరికి, దైవకృపతో హృదయ కవాటాలు తెరుచుకున్నాయి. వారిలో అనేక బలహీనతలు ఉన్నప్పటికీ వారు తమ కర్తవ్యాన్ని అంగీకరిస్తూ కార్యసాధనకు పూనుకొన్నారు. దానికోసం అవసరమైన, పటిష్ఠమైన ఒక ఉద్యమాన్ని ప్రార్థించారు.

ఆత్యయిక ప్రేరణ

నిజానికి తమపై ఉన్న గురుతర బాధ్యతను నెరవేర్చాలన్న తపనే ఈ ఉద్యమ స్థాపనకు అసలు కారణం. దానికితోడు ఆనాటి సమస్యలు కూడా ఈ బాధ్యతను వెంటనే చేపట్టడానికి ప్రేరేపించాయి. ఈ ఉద్యమ వ్యాప్తికీ అవే దోహదపడ్డాయి. ఆ సమస్యలు ముఖ్యంగా మూడు :

(1) మిల్లత్ సమస్యలు (2) దేశ సమస్యలు (3) అంతర్జాతీయ సమస్యలు. ఇందులో మొదటి సమస్య ముఖ్యమైనది, ప్రభావవంతమైనది. మిగతావి ద్వితీయ శ్రేణికి చెందినవి.

(1) మిల్లత్ సమస్యలు (ముస్లిం సముదాయిక సమస్యలు)

ఆనాటి మిల్లత్ సమస్యలను తెలుసుకోవాలంటే 1920–1945 నాటి భారతదేశ పరిస్థితులపై దృష్టి సారించాలి. దాని ప్రారంభ దశలో భారత స్వాతంత్ర్య ఉద్యమం తీవ్రతరమైంది. ఆంగ్లేయుల పెత్తనానికి వ్యతిరేకంగా తిరుగుబాటు మొదలైంది. స్వాతంత్ర్య సాధనయే దేశంలోని విభిన్నతెగల, జాతుల ఏకైక లక్ష్యంగా మారిపోయింది. ముస్లింలకైతే అదొక ధార్మిక ఆవశ్యకతగా ఇస్లామీయ బాధ్యతగా పరిగణించబడింది. సువిశాల భారతదేశం, సామ్రాజ్య వాదుల, ఇస్లాం విరోధుల నిరంకుశ దురాక్రమణకు గురికావడం వారి ఆత్మాభి మానానికి– దేశభక్తికి సవాలుగా పరిణమించింది. అంతేకాదు, ఆ ప్రభుత్వం ముస్లిం జీవిత విధానాలకు, దైవధర్మానికి ఉన్న సంబంధాన్ని త్రెంచివేసింది. అందువల్లనే ఈ దురాక్రమణల నుండి విముక్తి పొందడం మరొకరికంటే ముస్లింలకు అత్యంత ఆవశ్యకమైపోయింది. మొత్తానికి దేశ ప్రజలందరిలో ఎగిసిపడుతున్న ఉత్తేజం, ఉత్సాహాల వల్ల ఈ ఉద్యమం ముందుకు సాగుతూ పోయింది. స్వాతంత్ర్యం పొందడానికి అనువైన వాతావరణం ఏర్పడింది. స్వాతంత్ర్యపు శుభోదయం సమీపించినదని అందరికీ తెలిసిపోయింది. కాబట్టి స్వాతంత్ర్యానంతరం చేయతలపెట్టిన కార్యక్రమాలపై సమాలోచన మొదలైంది. ఇంతవరకు భారతీయుల శక్తియుక్తులన్నీ బ్రిటీష్ సామ్రాజ్యవాదాన్ని అంతమొందించి స్వాతంత్ర్య సాధనపైనే కేంద్రీకరించబడ్డాయి. కానీ స్వాతంత్ర్యానంతరం, ఈ దేశ ప్రభుత్వమెలా ఉండాలి, దాన్ని ఏ పునాదులపై నెలకొల్పాలి అనే విషయంపై తర్జనభర్జనలు మొదలైనాయి. ఈ సువిశాల దేశంలో ఉన్న అసంఖ్యాక ప్రజానీకం, ప్రధానమైన ఈ సమస్యపై ఏకాభిప్రాయానికి రావడం వాస్తవంగా సాధ్యపడే విషయం కాదు. కాబట్టి వివిధ రాజకీయ పార్టీలు; ఆర్థిక వర్గాలు, సామాజిక సంస్థల నుండి ప్రభుత్వ విధి విధానమెలా ఉండాలన్న విషయంపై తమకు తోచిన విధానాలను, కార్యాచరణను వెల్లడించసాగాయి. వీటిలో రెండు విధానాలు ముస్లింల కొరకు ముఖ్యమైనవి. ఎందుకంటే ఆనాడు దేశ సమాజాలపై ఆ వర్గాల ప్రాబల్యం, ప్రభావం తిరుగులేనిది.

ఒక దృక్పథాన్ని 'ఇండియన్ నేషనల్ కాంగ్రెస్' ప్రతిపాదించింది. దాని ప్రకారం 'భారతదేశంలో కేవలం ఒకే జాతి నివసిస్తోంది. దాని సంస్కృతి ఒక్కటే. కాబట్టి ఇక్కడ ఒక లౌకిక ప్రజాతంత్ర ప్రభుత్వాన్ని ఏర్పరచాలి'.

రెండవ దృక్పథాన్ని 'ఆల్ ఇండియా ముస్లింలీగ్' ప్రతిపాదించింది. 'భారతదేశంలో ఒకటి కాదు, అనేక జాతులున్నాయి. వాటిలో ముస్లింలు ఒక జాతికి చెందినవారు. తరతరాల నుండి వస్తున్న ఒక ప్రత్యేక సంస్కృతి వారికుంది. కాబట్టి వారి రాజకీయ భవితవ్యం ముస్లిం జాతియత, వారి సభ్యతా సంస్కృతుల ఆధారంగా నిర్ణయించబడాలి' అని అది అభిప్రాయపడింది. 95% ముస్లింలు ఈ రెండు పార్టీలకు చెందినవారే. ఈ రెండు పార్టీలను బలపర్చడానికి, సేవ చేయడానికి ముస్లింలు సర్వదా సన్నద్ధమై ఉండేవారు. అంటే ఆనాడు రెండు కోవలకు చెందిన ముస్లింలు ఉండే వారన్నమాట- కాంగ్రెస్‌కు చెందిన ముస్లింలు లేదా ముస్లింలీగ్‌కు చెందిన ముస్లింలు. దీనివల్ల యావత్ భారతదేశ భవితవ్యమేగాక, ముస్లింల భవితవ్యం కూడా ఈ రెండింటిలో ఏదో ఒకపార్టీ సిద్ధాంతాలకు అనుగుణంగా జరగాలనే నిర్ధారణకు వచ్చినట్లయింది. ఈ రెండూ భారతీయ పార్టీలైనప్పటికీ, వాటిపై 'ఇస్లాం' ప్రభావం ఉన్నప్పటికీ-వాస్తవంగా అవి పాశ్చాత్యదేశాల ఆలోచనా ధోరణిని పుణికిపుచ్చుకున్న పార్టీలు. పాశ్చాత్య దేశాల భౌతిక వాదం, జాతీయ తత్వం, ఎన్నికల విధానం- ఈ రెండు పార్టీల ప్రధాన ఆశయంగా రూపొందాయి. మొదటి పార్టీ విధానాల వల్ల ఉత్పన్నమయ్యే పరిణామాలు ఇస్లాం-ఇస్లామీయ సంస్కృతికి అత్యంత ప్రమాదకరమైనవి. అలాగే రెండవ పార్టీ విధానాలు కూడా ఆమోదయోగ్యమైనవి కావు.

మొదటి దృక్పథం వల్ల దైవ ఆదేశాలను ఏమాత్రమూ పాటించని మత రహిత విధానాలపై దేశ నిర్మాణం జరుగుతుంది. కాబట్టి అట్టి ప్రభుత్వం ఏర్పడితే ధర్మానికి ప్రమాదం వాటిల్లుతుంది. అలాగే రెండవ పార్టీ విధానాలలో, ఇస్లాం ప్రస్తావన కూడా భక్తీ పారవశ్యాలతో పునరుద్ఘాటించబడినప్పటికీ వాస్తవంగా ఇస్లాంకంటే ముస్లిం జాతీయవాదమే అందులో ప్రబలంగా

కనబడింది. ఆ పార్టీ రూపకల్పన, నాయకత్వం, ఆకాంక్షలు, విధివిధానాలన్నీ ఆ ఉద్దేశాన్నే చాటిచెప్పాయి.

ఈ దేశ దిశా నిర్దేశ సమయమది, ముఖ్యంగా భారత ముస్లింల సామాజిక జీవిత విధానాన్ని నిర్దేశించే చరిత్రాత్మక నిర్ణయం గైకొనే కీలక సందర్భమది. నిర్ణయం తీసుకొనే వారు కూడా స్వయాన ముస్లింలే! కాని ఆ నిర్ణయాన్ని తీసుకోవడంలో వారి తీరు ఎలాఉందో కాస్త గమనించండి. ఇస్లాం ధర్మాన్ని అవలంబించడమే తమ జీవిత ధ్యేయంగా భావించే ముస్లింలు – తమ వ్యక్తిగత సామాజిక జీవితాలను ఇస్లాం ఆదేశాలకు అనుగుణంగా మలుచుకొని, సర్వమానవాళికి ఆ సందేశాన్ని అందించి, సత్యధర్మ సాక్షులుగా నిలువవలసిన ముస్లింల ఆలోచనా ధోరణి ఎలావుందో చూడండి!

ఈ పరిస్థితులను క్షుణ్ణంగా పరిశీలించినట్లయితే, ఇస్లాం అనుయాయుల వ్యవహారశైలి వారి జీవితాశయంతో ఏమాత్రం పొసగకుండా పోయిందనీ, తమ భవిష్యత్ కార్యాచరణలో వారు తమ విశిష్ట స్థానాన్ని, జీవిత ఆశయాన్ని ఏమాత్రం పరిగణనలోకి తీసుకోలేదని తెలుస్తుంది. వాస్తవంగా ఆ క్లిష్ట పరిస్థితుల్లో ఏమాత్రం సంకోచించకుండా తమ అసలు జీవితాశయం వైపునకు మరలడం కన్నా వారికి మరో దారి లేదు. ఇంతకు క్రితం ఆంగ్లేయుల పాలనలో బానిసలై ఉండడం వల్ల ముస్లిం సమాజం తమనుతాము బలహీనులుగా భావించుకోవడం సమంజసమే. మా జీవిత విధివిధానాలు పరుల అధీనంలో ఉండగా, మేము మా విశ్వాసానికి అనుగుణంగా జీవితాలను ఎలా మలచుకోగలం? అనడానికి ఆస్కారముండేది. కాని ఇప్పుడా బలహీనత, నిస్సహాయత సమసిపోయే సమయం ఆసన్నమైంది. ముస్లింలకు ఒక నిరంకుశ ప్రభుత్వానికి భయపడే అవసరంలేదు. బానిసత్వం అతి త్వరలో అంతమైపోతుండగా, తమ జీవిత విధాన రూపకల్పన స్వయాన తమ హస్తాలలో చేసుకోవలసి ఉండగా ఏ పునాదులపై దానిని నిర్మించాలి? అన్నది చాలా ముఖ్యం. కాని ఆ కీలక సమయంలో కూడా వారికి జ్ఞానోదయం కలగకపోవడం, స్వాతంత్ర్య సమరపు

హోరులో మైమరిచిపోవడం దుఃఖకరమైన విషయమే కాదు, విశ్వాసపరంగా శోకసంతప్త ఘడియలు కూడా.

ఈ దుస్థితిని చూచి ఎన్నో హృదయాలు తల్లడిల్లాయి. వారిలో ఒక దైవభక్తుడు ముందుకు వచ్చి, ధర్మస్థాపనా బాధ్యతను నెరవేర్చడానికి ఒక పటిష్ఠమైన ఉద్యమాన్ని స్థాపించాడు. దానితో ఏకీభవించిన పుణ్యాత్ములు ఎందరో ఆ ఉద్యమంలో చేరిపోయారు. ఈ విధంగా ఆనాటి పరిస్థితులే దైవధర్మస్థాపన కోసం ఒక ఉద్యమాన్ని స్థాపించడానికి పురికొల్పాయి.

ఈ ఉద్యమ వ్యవస్థాపకులు, ఆనాటి పరిస్థితులను సమీక్షిస్తూ, ముస్లిం నాయకుల తప్పిదాలను ఎత్తిచూపి, వారి విధివిధానాలు వాస్తవంగా ఎలా ఉండాలో అనేక పర్యాయాలు విశదీకరించారు. ముస్లింలను జాగృతపర్చడానికి శాయశక్తులా ప్రయత్నించారు. ఉదాహరణకు వారి సందేశాన్ని చూడండి:

“ఒక ముస్లిం సమాజం కావడం వల్ల మన సంబంధం, దైవప్రవక్తలు నాయకత్వం వహించిన ఉద్యమంతో ఉంది. ఈ విషయాన్ని ముస్లింలందరూ తెలుసుకోవాలి. ప్రతి ఉద్యమానికి ఒక ప్రత్యేక ఆలోచనాసరళి, ఓ నిర్దిష్ట కార్యాచరణ ఉంటుంది. ఇస్లాం కార్యాచరణ– ఆలోచనా విధానం మనకు దైవప్రవక్తల జీవిత విధానంలో లభిస్తుంది. మనం ఏ దేశంలో ఉన్నా– ఏ కాలానికి చెందినవారమైనా– మనల్ని ఆవరించివున్న జీవిత సమస్యలు, విధానాలు, ఏ కోవకు చెందినవైనా దైవప్రవక్తల జీవిత ధ్యేయమే మన జీవిత ధ్యేయం. ఆ గమ్యాన్ని చేరడానికి దైవప్రవక్తలు ప్రతీయుగంలో ఆచరించిన మార్గమే మన మార్గం. “ఉలాయికల్లజీన హదల్లాహు ఫబిహుదాహుము ఖ్తదిహ్.” మనం జీవిత వ్యవహారాలను ప్రవక్తలు చూసిన దృష్టికోణంతో చూడాలి. మన నైతిక ప్రమాణాలు వారు అవలంబించినవే కావాలి. మన సామాజిక విధానం వారు చూపిన విధంగానే ఉండాలి. ఈ విధానాన్ని విడనాడి మనం మరో విధానాన్ని ఆచరిస్తే మార్గభ్రష్టులమైపోతాము. ఒక జాత్యాభిమాని, దేశాభిమాని, ప్రజాతంత్ర అభిమాని, లేదా సామ్యవాద అభిమానికి ఉండే సంకుచిత భావంతో ప్రాపంచిక వ్యవహారాలను వీక్షించడం మన స్థాయికి ఏమాత్రం శోభించదు.” (తర్జుమానుల్ ఖుర్‌ఆన్: సంపుటి 16– సంచిక 3–4)

ఆనాటి క్లిష్ట పరిస్థితుల్లో, ముస్లిం సమాజ చైతన్యరాహిత్యం దృష్ట్యా అచ్చమైన ఇస్లామీయ విధానాలకు అనుగుణంగా పనిచేసే ఒక ఉద్యమ ఆవశ్యకతను తెలియపరిచే మరో సందేశాన్ని చూడండి:

"భారత ముస్లింల భవితవ్యాన్ని నిర్ణయించే చివరి ఘడియలు సమీపించాయి. ఇక ఇప్పుడు గనుక ముస్లిం సమాజం ఏదన్నా తప్పుడు నిర్ణయం తీసుకుంటే వినాశపు అగాధంలో పడిపోతుందనే విషయాన్ని మనోనేత్రం స్పష్టంగా వీక్షిస్తోంది. ముస్లిం సమాజ భవితవ్యం ఎవరి శక్తియుక్తులపై ఆధారపడియుందో వారు కూడా పరిస్థితులను విచక్షణా జ్ఞానంతో, ఒక విశ్వాసికి ఉండవలసిన దూరదృష్టితో అర్థం చేసుకోలేదు.

ఈ పొరపాటు వల్లనే ముస్లింలు ముక్తిని ప్రసాదించని వివిధ వక్రమార్గాల వైపు నడపబడుతున్నారు. ఈ దుస్థితిని చూచి, ఇది మౌనంగా చూస్తూ కూర్చునే సమయం కాదనీ, సామాన్య ముస్లింలను, పామరులను, పండితులను అందరినీ, వారిపై పొంచివున్న ప్రమాదాలను తెలియపర్చుతూ, దైవగ్రంథం, ప్రవక్త జీవిత విధానం ద్వారానే మీరు సన్మార్గం పొందగలరని, వాటిని విస్మరించి కేవలం తమ శక్తియుక్తులపై ఆధారపడటం వినాశనానికి కారణమవుతుందని తెలియ పరిచి వారిని జాగృతి పర్చడమే ధర్మానికి ముస్లింలకు చేసుకునే సరియైన సేవ అని అంతరాత్మ ప్రబోధించింది. దాంతోపాటు మీ మార్గదర్శనానికి మూల సరోవరం దైవగ్రంథం, దైవప్రవక్త(స) సంప్రదాయమే. ఆ రెంటినీ విడిచిపెట్టి కేవలం తరుణోపాయంపై, వ్యూహరచనలపై ఆధారపడటం వినాశానికి ముందస్తు సంకేతమే అని కూడా మనస్సాక్షి హెచ్చరిస్తోంది."

2) దేశ సమస్యలు:

ఆనాటి దేశ సమస్యలు కూడా ఇంతకుముందు తెలిపినట్లుగా ఈ ఉద్యమ స్థాపనకు ప్రేరణ కల్పించాయి. భారతదేశ స్వాతంత్ర్య ఉద్యమం చివరి ఘట్టానికి చేరుకున్నప్పుడు స్వాభావికంగా ఈ దేశ విధివిధానాలు ఎలా ఉండాలన్న ప్రశ్న తలెత్తింది. ఆ ప్రశ్నకు సమాధానంగా, దేశ సర్వతోముఖాభివృద్ధికి, నిర్మాణానికి సరియైన సఫలమైన జీవిత విధానాన్ని అన్వేషించి, ప్రామాణికంగా దాని

విశిష్టతను ప్రజలకు తెలియపర్చి వారి విశ్వాసాన్ని చూరగొనవలసిన బాధ్యత దేశభక్తిగల మేధావులది, విజ్ఞానవంతులది. ఎందుకంటే ఇది దేశ ప్రజల సమస్య. స్వయానా వారి భావి సమస్య, భావితరాలకు ప్రభావితం చేసే సమస్య. కాబట్టి ఏ వ్యక్తి అయినా, సమూహమైనా, ఫలానా జీవిత విధానం దేశానికి శ్రేష్ఠతరమైనదని విశ్వసించి కూడా దాన్ని వ్యక్తపరచనివాడు వాస్తవానికి దేశానికే కాదు, తన కీడును కూడా కాంక్షించినవాడవుతాడు.

దేశానికి ఏ జీవిత విధానం అన్నింటికన్నా ఉత్తమమైనదిగా నిరూపితమవు తుందో దాని ప్రకారం దేశ నిర్మాణానికి పూనుకోవలసిన బాధ్యత దేశభక్తులది, శ్రేయోభిలాషులది. కాబట్టి ఈ కార్యసాధనకు, కర్తవ్యధీరులు, కార్యశూరులు ప్రపంచ నలుమూలల్లో ఉన్న ప్రభుత్వ విధానాలను అధ్యయనం చేశారు. వారి చూపులు పాశ్చాత్య ప్రపంచంలోని లౌకిక ప్రజాస్వామ్యంపైనా పడ్డాయి. రష్యాలోని కమ్యూనిజాన్ని కూడా నిశిత దృష్టితో పరిశీలించాయి. జర్మనీలోని నాజీజంను కూడా పరికించాయి. భారతదేశంలోని ప్రాచీన సాంస్కృతిక వ్యవస్థనూ అవలోకనం చేశాయి. ఆ చూపులు దారి తప్పి కుడి ఎడమల అపవాదాలకు లోనైనాయని మీరు అనగలరేమోగాని వారిని దేశద్రోహులని, శత్రువులని మాత్రం నిందించలేరు. ఆ బృహత్తర కార్యాన్ని నెరవేర్చడానికి వారు తమ ఆత్మప్రబోధంతో అకుంఠిత దీక్షతో ముందుకు వచ్చారు. వారు ప్రతిపాదించిన సిద్ధాంతాలు చిత్తశుద్ధి లేనివని, దేశ పునఃనిర్మాణానికి వారు తలపెట్టిన విధానాలు భవిష్యత్తులో దేశశ్రేయస్సును దృష్టిలో ఉంచుకొని చేసినవి కావని అనటం మాత్రం అన్యాయమే అవుతుంది.

ముస్లింలు కూడా ఈ దేశపు ముఖ్య సముదాయమే. కాబట్టి ఇతరులవలె వీరు కూడా ఈ ముఖ్య సమస్యపై సుదీర్ఘంగా ఆలోచించి, దేశ ప్రజలకు తమవద్ద ఉన్న మహోన్నత సాఫల్య జీవిత విధానాన్ని పరిపూర్ణ ఆత్మవిశ్వాసంతో పరిచయం చేసే బాధ్యత వారికుండింది. వారు తమ వాదనను సహేతుకమైన దిగా నిరూపించి, దానికనుగుణంగా ప్రజాభిప్రాయాన్ని మలిచి, ఈ దేశ భావి వ్యవస్థను నిర్మించటానికి తమ వంతు కృషి చేయాల్సిన ఆవశ్యకత ఎంతైనా

ఉండింది. వారు గనక అలా చేయకపోతే దేశానికి ద్రోహం చేసినట్లే భావించబడేది. వీరి హృదయాలలో దేశప్రేమకు చోటు లేదని నిరూపితమయ్యేది. ఏ జీవన వ్యవస్థను మానవాళి కొరకు కారుణ్యవ్యవస్థగా విశ్వసిస్తున్నారో దాని శుభాలను స్వయాన తమ దేశానికే అందకుండా చేశారనీ, మానవ మనుగడకు ముప్పుగా పరిణమించే వివిధ యిజాలకు దేశం ఆలవాలమవుతుంటే, మౌనంగా ప్రేక్షకపాత్ర వహించి చూస్తుండిపోయారనే నేరారోపణకు వారు గురికావలసి వచ్చేది.

విచారించతగిన విషయం ఏమిటంటే, ముస్లింలలో అత్యధికులు పరిస్థితుల ప్రభావం వల్లనో, ఇతరత్రా కారణాల వల్లనో నిజమైన దేశప్రేమికులుగా వారు ఈ విద్యుక్తధర్మాన్ని నెరవేర్చలేదు. కాని ఈ విద్యుక్త ధర్మాన్ని నెరవేర్చే మహానుభావులు పూర్తిగా తుడిచి పెట్టుకుపోలేదు. ఒక చిన్న ముస్లిం సమూహం ఈ బృహత్తర కార్యాన్ని నెరవేర్చడానికి బాధ్యతా భావనతో ముందుకు వచ్చింది. పరిస్థితులు ప్రతికూలంగా ఉన్నప్పటికీ దేశ వాస్తవ ప్రగతి ఇస్లాం జీవిత విధానాన్ని స్థాపించడంలో ఉంది అని ధైర్యంగా ఎలుగెత్తి ప్రకటించింది. ఈ విధంగా దేశం పట్ల ప్రేమాభిమానాలు దాని పునఃనిర్మాణానికి ఎగిసిపడిన ఉత్సాహం కూడా 'ఇస్లామీయ ఉద్యమానికి' మరో కారణమైంది. అందుకే ఉద్యమ ఆరంభ దశలోనే ఈ వాస్తవాన్ని ఇలా వివరించడమైనది:

"వాస్తవంగా ఏ వ్యక్తి అయినా, వర్గమైనా, ఒక సిద్ధాంతాన్ని పరిశీలించి విశ్లేషించి అందులో మానవాళి సాఫల్యం ఉందనీ, మానవీయ సంబంధాలు వ్యవహారాలు చక్కబరిచే విధి విధానాలు దానిలో విశిష్టంగా ఉన్నాయని నమ్మినప్పుడు, తాను జీవిస్తున్న సమాజాన్ని, తన జీవన్మరణాలు ఆధారపడియున్న వ్యవస్థని, సామాజిక-రాజకీయ, ఆర్థిక సంబంధాలున్న జనసమూహాల జీవిత విధానాన్ని ఆ సిద్ధాంతానికి అనువుగా ప్రథమంగా తీర్చిదిద్దాలని సహజంగానే కోరుకుంటాడు. తాను నమ్మిన ఆ సిద్ధాంతం సరియైనదని, శ్రేయస్కరమైనదని ఎంత ప్రగాఢ విశ్వాసముంటుందో, మానవాళిపట్ల , దేశం పట్ల ఎంత అధికంగా ప్రేమాభిమానాలుంటాయో అంతే అధికంగా దాని ఉత్తమ ప్రతిఫలాలను

మానవాళికి దేశప్రజలకు అందించాలని తహతహలాడుతాడు. అలాగే అవి తప్పుడు భావనలని, కీడు కల్గించే సిద్ధాంతాలని ఎంత ప్రగాఢంగా నమ్ముతాడో అంతే తీవ్రంగా ఆ సిద్ధాంతాల ఆధిపత్యాన్ని అడ్డుకుంటాడు. ఇది మానవ నైజం. ఇది దేశభక్తికి విరుద్ధం కాదు. దేశభక్తికి విరుద్ధమేమిటంటే, మనిషి ఏ విధానాన్ని శ్రేయస్కరమైనదిగా భావిస్తాడో దాన్ని తన హృదయంలోనే లేదా ఇంటిలోనే దాచుకొని– ఏ విధానాలను వాస్తవంగా నష్టదాయకమైనవిగా గుర్తిస్తాడో అవి తమ దేశస్తులపై రుద్దబడుతుంటే వేడుక చూస్తూ ఊరుకోవడం."

పాశ్చాత్య దేశాల ప్రజాస్వామిక వ్యవస్థను అధ్యయనం చేసి అది సరియైనదిగా నమ్మినవారు భారత దేశ సామాజిక విధానాన్ని దాని ప్రకారమే రూపొందించాలని ప్రయత్నిస్తున్నారు. సోషలిజాన్ని అధ్యయనం చేసి దానిని సరియైనదిగా నమ్మినవారు భారతదేశ పునర్నిర్మాణం (Social Reconstruction)మార్క్స్ కమ్యూనిజం ప్రకారం జరగాలని ప్రయత్నిస్తున్నారు. ఎందుకిలా? వారు నమ్మిన సిద్ధాంతాన్ని వారు ప్రవేశపెడుతున్నారంటే మనం కాదనగలమా? దీనిని ఎవరైనా దేశభక్తికి, ప్రజాభిప్రాయానికి విరుద్ధమని చెప్పగలరా? వారు నమ్మిన సిద్ధాంతం తన తోటి సోదరులకు శుభాలు ప్రసాదిస్తుందని, సఫలత చేకూరుస్తుందని విశ్వసించినప్పుడు దాన్ని స్థాపించడానికి ప్రయత్నించకపోవడం సమంజసమేనా? దేశ ప్రజలను దారిద్ర్యానికి, దౌర్భాగ్యానికి గురిచేసే సిద్ధాంతాలను స్వీకరించడం భావ్యమేనా? ఖచ్చితంగా ఇదే పరిస్థితి మనది. ఇతరులు ప్రజాస్వామ్యం, కమ్యూనిజం అని నినాదాలు చేయడానికి ఏ కారణాలు వారిని ప్రేరేపిస్తున్నాయో ఆ కారణాలే మనల్ని 'దారుల్ ఇస్లాం' (ఇస్లాం విధానం) అని నినాదం చేయడానికి ప్రేరేపిస్తున్నాయి.

మా అధ్యయనం, అన్వేషణ, విశ్లేషణ ప్రకారం 'ఇస్లాం' జీవిత విధానంలోనే మానవులకు నిజమైన శ్రేయోసాఫల్యాలు ఉన్నాయని మేము ప్రగాఢంగా విశ్వసిస్తున్నాము. ఇతర సిద్ధాంతాలు అసంపూర్ణమైనవి, అసమంజసమైనవి. వాటిలో మనిషి వ్యక్తిత్వ వికాసానికి సరియైన అవకాశాలు లేవని నమ్ముతున్నాం. ఈ విశ్వాసం, నమ్మకం కలిగిన తర్వాత మనం అనుసరించవలసిన సరియైన

విధి, విధానాలేమిటి? మన తోటి ప్రజాస్వామ్యవాదుల, సమ సమాజ స్థాపకుల విధానమే కదా మనం అనుసరించవలసింది. ఏ సామాజిక విధానాన్ని మనం దృఢ విశ్వాసంతో మానవాళి కొరకు శ్రేయస్కరమని భావిస్తున్నామో దానికి అనుగుణంగా మన దేశాన్ని, మన ప్రజల సామాజిక జీవితాన్ని మలచవలసిన బాధ్యత మనపై లేదా? ప్రజాస్వామ్యవాదులు, కమ్యూనిస్టులకు వారు నమ్మిన సిద్ధాంతాలను ప్రతిపాదించే హక్కు ఉన్నప్పుడు మనం నమ్మిన సిద్ధాంతాన్ని ప్రతిపాదించే హక్కు మనకు ఎందుకు లేదు? (ముస్లింలు - ప్రస్తుత రాజకీయ సంఘర్షణ మూడవ భాగం: పేజీలు 13-15)

3) అంతర్జాతీయ సమస్యలు

ఆనాటి అంతర్జాతీయ పరిణామాలు కూడా ఈ ఉద్యమ స్థాపనకు కారణమైనాయి. అంతర్జాతీయంగా నైతిక విలువల పతనం పరాకాష్ఠకు చేరుకుంది. మానవ జీవితరంగాలన్నింటిలో అరాచకం ప్రబలడం ప్రతీ వ్యక్తి విప్పారిన నేత్రాలతో చూస్తున్నాడు. ఉన్నతమైన నైతిక విలువలు మంటగలుస్తున్నాయి. ఎటుచూసినా భౌతికవాదం, స్వార్థపరత్వం, మనోకాంక్షలు, సామాజిక అసమానతలు, రాజకీయ రాక్షసత్వం దావానలంలా ప్రబలిపోతున్నాయి. భౌతికంగా ఎదిగి మానవుడు నింగిలోని చుక్కలను అందుకున్నా- నైతికంగా అదోపాతాళానికి దిగజారిపోతున్నాడు. అతని వద్ద ధన రాసులున్నా మానవత్వం మంట గలసిపోయింది. వైజ్ఞానికంగా ప్రగతి సాధించి నలుదిశలా వెలుగులు విరజిమ్మినా అతని అంతరాత్మపై మౌఢ్యపు చీకటి తెరలు మరింతగా కమ్ముకోసాగాయి. తన అనుభవాలపై వైజ్ఞానిక అన్వేషణలపై ఆధారపడి సుఖప్రసాదితమైన జీవిత విధానాలను రూపొందిస్తున్నాడు. కాని సామాజిక వ్యవస్థ మాత్రం రోజురోజుకు పెరిగిపోతున్న సమస్యలతో సతమతమవుతుంది. అంతర్జాతీయ సంబంధాల విషయానికొస్తే పరస్పర సహకారం, సహృద్భావ వాతావరణం నెలకొల్పడానికి మనోహర మూలసూత్రాలు రూపొందించబడుతున్నాయి. కాని వాటివల్ల జాతుల మధ్య అపనమ్మకం, అభద్రతాభావం, భయభ్రాంతులు పెరిగిపోతున్నాయే తప్ప తగ్గడంలేదు. తరతరాలుగా మానవాళిపై ఆధిపత్యం

చలాయిస్తున్న ఈ వికృత విష సంస్కృతి ఫలితంగానే తుదకు మానవాళి వినా శకర అంచులకు చేరుకుందని పరిస్థితులే సాక్ష్యమిస్తున్నాయి. ఇక ఈ విష సంస్కృతి మనుగడ పరిసమాప్తమైనదని దాని దౌర్జన్యానికి గురియై రక్తసిక్తమైన మానవాళికి కొరకు మరో మార్గం సుగమం కానున్నదని దీనివల్ల విదితమై పోయింది. ఆ మార్గమెలాంటిది? తొలగిపోతున్న ఈ విషసంస్కృతి స్థానాన్ని ఆక్రమించే మరో సంస్కృతి ఏది? ఈ ప్రశ్నకు సమాధానం భవిష్యత్తులో ఏమి లభిస్తుందో తెలియదు. కాని అందరికంటే ముందు దానికి సమాధానం చెప్ప వలసిన బాధ్యత నిస్సందేహంగా ఉమ్మతే ముస్లిమ (ముస్లిం సమాజం)పై ఉంది.

ఎందుకంటే విశ్వాస పరంగానూ, చారిత్రక సాక్ష్యాధారాల దృష్ట్యా కూడా వారే ప్రపంచంలో అందరికంటే శ్రేష్ఠమైన, సఫలమైన సంస్కృతికి వారసులు-బాధ్యులు. ఈ సంస్కృతి యుగాల తరబడి మానవాళికి సన్మార్గం చూపడంలో సఫలీకృతమైంది. ఆ ఉన్నతమైన మార్గదర్శక స్థానం నుండి అది కనుమరుగై పోయిందంటే, అది నిర్జీవమైపోయిందని, మార్గదర్శకత్వ స్థాయిని అది కోల్పో యిందని అర్థం ఎంతమాత్రం కాదు. అది ఎందుకు కనుమరుగైనదంటే, ప్రపంచ ప్రజలు దాన్ని ఆచరించే ధైర్యాన్ని కోల్పోయారు. నిజానికి దాని సహజ సిద్ధాం తాలు, తిరుగులేని ఆధ్యాత్మికత, న్యాయబద్ధత, చారిత్రక వైభవం వల్ల ఏ కాలపు సామాజిక అవసరాలైనా, సమస్యలైనా తీర్చుడానికి మునుపటి లాగానే శక్తివంతమైనదిగా రుజువుకాగలదు. ఇస్లామీయ సమాజానికి తన అస్తిత్వం, ఔన్నత్యం గురించి ఏ మాత్రమైనా అవగాహన ఉన్నా ఆ సంస్కృతి యొక్క సత్యశీలత, తరగని విశిష్టతను తప్పక గుర్తించగలిగేది. తత్ఫలితంగా విభిన్న సంస్కృతుల మధ్య జరుగుతున్న ఈ ఆధిపత్యపోరులో ముస్లిం సమాజం కూడా తన కర్తవ్యాన్ని నెరవేర్చి, తనతోపాటు, తోటివారి జీవిత విధానాన్ని ఇస్లామీయ సంస్కృతికి అనుగుణంగా తీర్చిదిద్దడానికి తప్పకుండా ప్రయత్నించేది. ప్రపంచ ప్రజలు ప్రస్తుతంవున్న విష సంస్కృతి నుండి విముక్తి పొంది, తమ ఆవేదనను